

Riktlinjer för tillämpning av lagen om kommunal vårdnadsbidrag

Kommunfullmäktige beslutade den 9 juni 2008 att vårdnadsbidrag införs från den 1 juli 2008 enligt lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307) som riksdagen beslutade om den 20 maj 2008. Grunden för vårdnadsbidraget är att barnet inte utnyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. I Stockholms stad kan helt eller halvt vårdnadsbidrag beviljas, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn och månad. Vårdnadsbidraget är skattefritt och därmed inte pensions- och sjukpenninggrundande. I övrigt gäller de bestämmelser som lagen anger.

Lag om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307)

1 § En kommun får med stöd av denna lag lämna vårdnadsbidrag till enskilda.

2 § Med förskoleverksamhet avses i denna lag förskola och familjedaghem enligt 2 a kap. skollagen (1985:1100).

Förutsättningar för vårdnadsbidrag

3 § En kommun får lämna vårdnadsbidrag för ett barn som har fyllt ett men inte tre år under förutsättning att barnet

1. är folkbokfört i kommunen, och
2. inte har en plats i förskoleverksamhet som avser heltid.

Vårdnadsbidrag får dock tidigast lämnas efter det att föräldrapenning med anledning av barnets födelse enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring har lämnats för sammanlagt 250 hela dagar, inklusive sådan tid som avses i 4 kap. 9a § nämnda lag. Därvid ska föräldrapenningen ha lämnats med belopp motsvarande föräldrarnas sjukpenning eller med belopp enligt grundnivån.

Vid adoption ska tidpunkten då föräldern fick barnet i sin vård anses som tidpunkten för barnets födelse vid bestämmande av den övre åldersgräns på tre år som anges i första stycket. Därvid får vårdnadsbidrag lämnas för högst två år och för barn som inte har fyllt fem år. Vad som nu sagts gäller inte vid adoption av andra makens barn eller adoptivbarn eller av eget barn.

4 § Vårdnadsbidrag får, om inte annat följer av tredje stycket, lämnas till en vårdnadshavare som

1. är folkbokförd på samma adress som barnet, och
2. bor tillsammans med barnet.

Vårdnadsbidraget får efter anmälan av båda vårdnadshavarna delas så att bidraget lämnas med hälften till vardera vårdnadshavaren.

Vårdnadsbidrag får lämnas med hälften till vardera vårdnadshavaren även om endast en av dem är folkbokförd på samma adress som barnet och bor tillsammans med barnet. Vårdnadsbidraget får i sådant fall även lämnas till en vårdnadshavare som inte är folkbokförd i samma kommun som barnet.

Stadsdelsnämnderna beslutar om och betalar ut vårdnadsbidrag till förälder som har rätt till detta. Ansökan görs hos den stadsdelsnämnd där barnet är folkbokfört. Vårdnadshavaren ska vara folkbokförd på samma adress, med undantag för delat vårdnadsbidrag när föräldrarna inte bor på samma adress. Vårdnadsbidraget betalas ut tidigast från ansökans ankomstdatum och månadsvis i efterskott. Handläggningstiden bör inte vara längre än 10 arbetsdagar om ansökan är komplett. Vårdnadsbidraget kan påbörjas när som helst under

BILAGA 13:2

månaden och beräknas då på antalet kalenderdagar. Notera reglerna i 5 § om att vårdnadsbidrag inte kan kombineras med vissa andra familjeförmåner under samma månad. Vårdnadsbidrag och andra familjeförmåner för utlandssvenskar och EU och EES medborgare samordnas av Försäkringskassan, se cirkulär 08:51 från Svenska Kommunförbundet. Utlandssvenskar ska ansöka om vårdnadsbidrag hos Försäkringskassan.

5 § Vårdnadsbidrag får inte lämnas till en vårdnadshavare som för samma kalendermånad eller del därav får

1. föräldrapenning med anledning av ett barns födelse enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
3. aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program,
4. sjukpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om allmän försäkring efter det att sådan ersättning har lämnats för en tid av 365 dagar,
5. sjukpenning under eller omedelbart efter en period när arbetslöshetsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring har lämnats,
6. sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt lagen om allmän försäkring,
7. ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller lagen (1998:702) om garantipension,
8. åldreförsörjningsstöd enligt lagen (2001:853) om åldreförsörjningsstöd, eller
9. ersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar.

Vårdnadsbidrag får inte heller lämnas till en vårdnadshavare vars make eller sambo för samma kalendermånad eller del därav får någon av de ersättningar som anges i första stycket 1-9. Detta gäller för vårdnadshavare som bor tillsammans med sin make.

Vårdnadsbidrag får inte lämnas för hela eller delar av den månad som vårdnadshavaren eller dennes make, maka eller sambo har någon av ovanstående ersättningar.

Vårdnadsbidrag får kombineras med:

- Sjukpenning för vårdnadshavaren eller dennes make, maka eller sambo, dock inte sjukpenning efter 365 dagar eller om sjukpenningen följer efter en period med arbetslöshetsersättning.
- Tillfällig föräldrapenning vid sjukdom hos barnet eller dess ordinarie vårdnadshavare.
- Vårdbidrag för barn med sjukdom eller funktionsnedsättning.
- Försörjningsstöd, vårdnadsbidraget räknas då som bidragsgrundande inkomst.

Det är viktigt att uppmärksamma föräldern på Försäkringskassans regler om sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och i övrigt vad som gäller för föräldrapenning, bostadsbidrag, bostadstillägg och familjeförmåner inom EU/EES. Frågor om dessa förmåner ska hänvisas till och besvaras av Försäkringskassan.

6 § Om vårdnadsbidrag för ett barn, på begäran av den eller de vårdnadshavare som har fått bidraget, inte längre ska lämnas får kommunen tidigast åter börja lämna vårdnadsbidrag för samma barn från och med den femte kalendermånaden efter den månad för vilken vårdnadsbidraget senast lämnades. Detta gäller dock inte om vårdnadsbidrag inte längre ska lämnas av anledning som avses i 5§.

Förlängning tillåts under pågående period. Om ansökan om förlängning görs efter avslutad period räknas det som en ny period och lagens regler om fem månaders karens gäller. Uppsägning, under pågående period, ska vara stadsdelsförvaltningen tillhanda senast tio

arbetsdagar före sista utbetalningsdag. Om beslutad period fullföljs krävs ingen uppsägning.

7 § Det som sägs om vårdnadshavare i 4-6 §§ tillämpas även i fråga om den som med socialnämndens medgivande har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera det.

Vårdnadsbidragets storlek

8 § En kommun som har beslutat att införa vårdnadsbidrag får lämna detta både som helt vårdnadsbidrag och som reducerat vårdnadsbidrag.

Helt vårdnadsbidrag är bidrag för ett barn som inte har plats i förskoleverksamhet. Reducerat vårdnadsbidrag är bidrag för ett barn som har plats på deltid i förskoleverksamhet.

9 § Helt vårdnadsbidrag får per barn högst uppgå till 3 000 kronor per kalendermånad.

Reducerat vårdnadsbidrag får bestämmas till en eller flera nivåer där nivån på bidraget svarar mot ett visst antal timmar i förskoleverksamhet.

Helt respektive reducerat vårdnadsbidrag får differentieras när vårdnadsbidrag lämnas för fler än ett barn i samma hushåll.

I Stockholms stad gäller:

Utnyttjande av offentligt finansierad förskoleverksamhet	Vårdnadsbidragets storlek
Ingen plats i förskoleverksamhet	3 000 kr
Upp till 25 timmar	1 500 kr
Mer än 25 timmar	0 kr

Vårdnadsbidrag räknas som bidragsgrundande inkomst vid prövning av rätt till bostadsbidrag, vid prövning av rätt till bostadstillägg till pensionärer samt vid prövning av rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Försäkringskassan ska svara på frågor om vad som gäller för deras familjeförmåner och frågor om den sjukpenningsgrundande inkomsten (SGI).

Anmälningsskyldighet, återkrav och eftergift

10 § Den som får vårdnadsbidrag är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till den bidragsutbetalande kommunen om förutsättningar för vårdnadsbidrag enligt 3-5 §§ inte längre finns eller om andra ändrade förhållanden som påverkar storleken av vårdnadsbidraget.

11 § Om någon genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att underlåta att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet, eller på annat sätt har orsakat att vårdnadsbidrag betalats ut obehörigen eller med för högt belopp får kommunen återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket har tagit emot vårdnadsbidrag obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får kommunen återkräva vad som har betalats ut för mycket.

12 § Om det finns särskilda skäl får kommunen helt eller delvis efterge den återbetalningsskyldighet som avses i 11 §.

BILAGA 13:4

Bidragsbrottslagens (2007:615) regler om skyldighet att anmäla misstanke om bidragsbrott gäller även för vårdnadsbidrag. Regeringen föreslår i propositionen 2008/09:139 bland annat direktåtkomst av uppgifter från och med den 1 juli 2009.

Överklagande

13 § Beslut i ett ärende om vårdnadsbidrag enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut om vårdnadsbidrag överklagas genom förvaltningsbesvär hos länsrätten.

Övrigt

14 § Denna lag inskränker inte de skyldigheter som en kommun har enligt skollagen (1985:1100).

15 § Den nämnd som handlägger ärenden om vårdnadsbidrag har rätt att hos Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna ta del av uppgifter om sådana ersättningar åt enskild som anges i 5 § första stycket 1 och 3–8 respektive 5 § första stycket 2. Om det finns skäl för det, ska Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna på eget initiativ lämna sådana uppgifter till nämnden.

Regeringen meddelar ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas ut enligt första stycket. Lag (2009:551).

16 § Den nämnd som handlägger ärenden om vårdnadsbidrag har rätt att hos kommunen ta del av uppgift om huruvida ersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar betalas ut till enskild, som har ett ärende hos nämnden. Lag (2009:551).

17 § Den nämnd som handlägger ärenden om vårdnadsbidrag ska var sjätte månad lämna ut personuppgifter till Statistiska centralbyrån i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver. Lag (2009:551).

14 § innebär att skollagens regler om kommunens skyldighet att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9 § skollagen. Kommunen har skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet samt att garantin om plats inom tre månader gäller.

Samma regler gäller om sekretess som för förskoleverksamheten i övrigt. Sekretessprövning ska ske vid utlämnande av uppgifter.